

KOMUNIKÉ XVIII. MEDZINÁRODNEJ PORADY REDAKTOROV FILOZOFICKÝCH A SOCIOLOGICKÝCH ČASOPISOV SOCIALISTICKÝCH KRAJÍN

V súlade s programom mnohostrannej vedeckej spolupráce akademií vied socialistických krajín sa uskutočnila v dňoch 7. 10.—11. 10. 1985 v Budapešti XVIII. medzinárodná porada redaktorov filozofických a sociologických časopisov socialistických krajín.

Konferencie sa zúčastnili delegáti z Bulharskej ľudovej republiky, Maďarskej ľudovej republiky, Nemeckej demokratickej republiky, Vietnamskej socialistickej republiky, Poľskej ľudovej republiky, Rumunskej socialistickej republiky, ZSSR, ČSSR.

Účastníkov privítal zástupca riaditeľa Filozofického ústavu Maďarskej akadémie vied Zoltán Dénes a rektor Vysoké školy politickej pri Ústrednom výbore Maďarskej socialistickej robotníckej strany Joszef Szabó. Hlavný referát akademika Ferencza Tökeiho *Miesto socialistickej spoločnosti z historicko-filozofického aspektu* vyvolal veľký záujem a stal sa skutočnou teoretickou základňou pre diskusiu, ktorá sa rozprúdila na zasadaní.

V centre diskusie boli tieto otázky:

1. Socializmus ako teória a reálna prax; rozličné formy vlastníctva v socializme a takisto v iných spoločensko-ekonomických formáciách, dialektika vlastníctva a moci; socializmus ako celostný sociálny organizmus (totalita), jeho vyššia kvalitatívna zložitnosť v porovnaní s kapitalistickým štádiom rozvoja spoločnosti.

2. Rozvinutý socializmus a jeho úloha v historickom procese.

3. Cesty a prostriedky riešenia aktuálnych problémov výstavby socializmu v krajinách socialistického spoločenstva, aj tých, ktoré neprešli kapitalistickým spôsobom vývinu.

4. Problém protirečení v socializme, analýza týchto protirečení z hľadiska dialektiky ich formy a obsahu.

Diskusia prebiehala vo forme kritiky aj sebakritiky. V priebehu diskusie sa zdôraznilo, že výsledky filozofických výskumov socialistickej spoločnosti často v úplnej miere nezodpovedajú dozrievajúcim potrebám praxe, čo si vyžaduje značné úsilie zmeniť existujúci stav.

Porada informovala o akciách, ktoré sa v súvislosti s jubileom G. Lukácsa uskutočnili v Maďarsku a v iných krajinách. V tejto súvislosti sa na porade prijal návrh poľských súdruhov, aby sa publikovalo špeciálne číslo *Dialektika a humanizmus*, venované jubileu G. Lukácsa. V tomto čísle by publikovala každá krajina dva články a zároveň vydala kroniku vedeckej aktivity a obsah posledných Lukáčsových kníh.

V priebehu porady sa uskutočnilo stretnutie redaktorov sociologických časopisov, na ktorom sa prerokovali otázky účasti časopisov na príprave XI. Svetového sociologického kongresu, ktorý sa má uskutočniť r. 1986.

Porada konštatovala, že program vzájomnej činnosti, zachytený v komu-

niké predchádzajúcej porady, sa vcelku splnil, alebo spĺňa. Mnoho bodov programu sa však ukázalo ako nerealizovaných, pretože, ako dokazuje prax, ich realizácia vyžaduje alebo dlhší čas alebo úsilie, ktoré prekračuje rámec možností redakcií časopisov.

Predstavitelia delegácií, ktoré sa zúčastnili porady, predniesli konkrétne a konštruktívne návrhy zamerané na zvýšenie jej efektívnosti a obsahovosti.

1. V záujme prehĺbenia a rozšírenia spolupráce medzi redakciami časopisov, zvýšenia kvality spolupráce na novú úroveň v podmienkach ostrého zosilnenia ideologického boja porada predkladá, že treba systematicky obohacovať poradu ako neustále pôsobiaci orgán spojenia medzi redakciami časopisov o zodpovedajúci status, ktorý by presne charakterizoval program a základné smery vzájomnej činnosti porady. S týmto cieľom sa redakcie časopisov obracajú s návrhom k podpredsedom akadémií vied svojich krajín.

2. Účastníci porady plne podporujú organizovanie dvojstranných stretnutí medzi redakciami časopisov formou medzinárodných okrúhlych stolov v rámci porady alebo mimo jej rámca z iniciatívy redakcií časopisov jednotlivých krajín.

3. Porada pokladá za účelné nastoliť otázky vytvorenia filozofických a sociologických ročeniek. Všetky krajiny, účastníci porady, s výnimkou Rumunska súhlasili s tým, aby predložili svojim akadémiám vied konkrétne návrhy k organizovaniu týchto ročníkov. Rumunská strana súhlasila informovať o tejto iniciatíve porady vedenie svojej akadémie vied.

4. Redakcie časopisov sa budú usilovať o ďalšie zlepšovanie vzájomnej informácie, v súčasnosti najmä o nových knihách z oblasti filozofie a sociológie.

5. Nasledujúca XIX. porada sa uskutoční v Poľsku r. 1987. Témou porady je *Problém mieru a mierovej koexistencie z hľadiska marxistického názoru na historický proces*.

Redakcii, ktorá uskutoční nasledujúcu poradu, odporúčame predbežne rozposlať základný materiál a iné pracovné materiály účastníkom konferencie pre kvalitnejšiu prípravu k diskusi. Pri zostavovaní programov porady odporúčame venovať viac času prediskutovaniu témy porady a takisto zvláštnemu zasadaniu redaktorov sociologických časopisov.

Predstavitel poľského časopisu *Dialektika a humanizmus* informoval účastníkov porady o tom, že časopis organizuje v januári 1986 konferenciu na tému *Filozofia sveta* a vyzval účastníkov konferencie zúčastniť sa jej. Táto konferencia sa uskutoční v predvečer Kongresu činiteľov vedy a kultúry v mene ochrany svetovej budúcnosti planéty (Varšava, 16.—19. januára 1986).

Porada srdečne privítala predstaviteľov Vietnamskej socialistickej republiky a želala im úspech v práci. Porada vyhlásila, že sa bude usilovať zabezpečiť účasť na poradách predstaviteľov časopisov ďalších socialistických krajín (Mongolska, Kuby atď.), ktoré sa doposiaľ jej práce nezúčastnili.

Účastníci porady na záver konštatovali, že je nevyhnutné obohacovať poradu o nové podnety a že zúčastnené krajiny uplatnia všetky tie opatrenia, ktoré pokladajú za možné pre ďalší rozvoj.

Vedúci delegácií boli prijatí ÚV Maďarskej socialistickej robotníckej strany. Všetci účastníci porady vyjadrili svoju vďaku redakcii časopisu *Magyar Filozófiai Szemle*, Vysoké školy politickej pri ÚV Maďarskej socialistickej robotníckej strany, Akadémii vied Maďarskej ľudovej republiky za dobrú organizáciu porady, ktorá prispela k jej úspešnej práci.